

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Παγκόσμια Ευρώπη: μια νέα προσέγγιση για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ»

(2012/C 391/11)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- χαιρετίζει τη δέσμη προτάσεων που παρουσιάστηκαν από κοινού με θέμα «Παγκόσμια Ευρώπη», διότι μπορεί να συμβάλει στην υιοθέτηση μίας πιο ολιστικής προσέγγισης και μίας πιο συνεκτικής αναπτυξιακής πολιτικής απ' ό,τι μέχρι σήμερα. Η ΕΠΤ συμφωνεί ότι πρέπει να αυξηθεί η χρηματοδότηση για τον τομέα «Εξωτερική δράση», στον οποίο η συμμετοχή της ΕΕ ως συνόλου αποφέρει σαφή προστιθέμενη αξία·
- σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές επικροτούν το επικαιροποιημένο πλαίσιο για την ενωσιακή στήριξη και την απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των μηχανισμών, ιδίως δε οι αρχές εκείνες που, παρά τους περιορισμένους διοικητικούς τους πόρους, επιθυμούν να συμβάλουν στη συνεργασία για την ανάπτυξη·
- επιθυμεί να τονίσει τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών ως φορέων της ενωσιακής συνεργασίας για την ανάπτυξη· επίσης επιθυμεί να σημειώσει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι εν λόγω φορείς στο πλαίσιο των εθνικών πολιτικών για την προώθηση της αποκέντρωσης και του εκδημοκρατισμού, καθώς και τη σημασία τους στο πλαίσιο της άμεσης διεθνούς διασυννοριακής συνεργασίας μεταξύ φορέων του υποεθνικού επιπέδου·
- θεωρεί ότι θα πρέπει η Επιτροπή στην πρότασή της για τη χρηματοδότηση της δέσμης προτάσεων «Παγκόσμια Ευρώπη» να μεριμνήσει για τη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή και η συνεργασία τοπικών και περιφερειακών αρχών, π.χ. με τον περιορισμό ή ακόμη και με την κατάργηση της απαίτησης για συγχρηματοδότηση. Η αποκέντρωση αποτελεί επιθυμητή εξέλιξη και ενισχύει τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών – σε ολόκληρο τον κόσμο·
- τονίζει ότι η ανάληψη ευθύνης από τους τοπικούς φορείς και η προώθηση της τοπικής δημοκρατίας προϋποθέτει εμπιστοσύνη στο πολιτικό σύστημα και στους εκπροσώπους του. Με μια αποκεντρωμένη δομή προκύπτουν θεσμοί με μεγαλύτερη νομιμοποίηση και αυτό αποτελεί το σημαντικότερο μέσο για τη δημιουργία στενότερης διασύνδεσης μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης και των πολιτών. Οι ανοιχτές διαδικασίες λήψης αποφάσεων που τηρούν την αρχή της επικουρικότητας συμβάλλουν στην εδραίωση των δημοκρατικών αρχών στο επίπεδο των πολιτών, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση για μία πλουραλιστική και ανεκτική κοινωνία.

Εισηγήτρια

η κ. Lotta HÅKANSSON HARJU (SE/PES)

Έγγραφα αναφοράς

Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – Παγκόσμια Ευρώπη: Μία νέα προσέγγιση για τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ

COM(2011) 865 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης

COM(2011) 842 final

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο: Εκπόνηση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου όσον αφορά τη χρηματοδότηση της συνεργασίας της ΕΕ υπέρ των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών για την περίοδο 2014-2020 (11ο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης)

COM(2011) 837 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)

COM(2011) 838 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας

COM(2011) 839 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας

COM(2011) 840 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες

COM(2011) 843 final

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την καθιέρωση ενός χρηματοδοτικού μέσου για την προάσπιση της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου παγκοσμίως

COM(2011) 844 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Γενικές παρατηρήσεις**

1. χαιρετίζει τη νέα γενιά χρηματοδοτικών μηχανισμών για την αναπτυξιακή πολιτική με τους οποίους θα διευκολυνθεί ο πολιτικός διάλογος και η υλοποίηση μέτρων σύμφωνα με την ευρύτερη στρατηγική «Πρόγραμμα δράσης για αλλαγή»⁽¹⁾, στο πλαίσιο του προτεινόμενου πολυετούς δημοσιονομικού προγραμματισμού. Η ΕτΠ επικροτεί την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αυξηθεί ο προϋπολογισμός σε 70 δισεκατομμύρια ευρώ, τα οποία αποτελούν σχεδόν το 7 % του συνολικού προϋπολογισμού της ΕΕ·

2. χαιρετίζει τη δέσμη προτάσεων που παρουσιάστηκαν από κοινού με θέμα «Παγκόσμια Ευρώπη»⁽²⁾, διότι μπορεί να συμβάλει στην υιοθέτηση μίας πιο ολιστικής προσέγγισης και μίας πιο συνεκτικής αναπτυξιακής πολιτικής απ' ό,τι μέχρι σήμερα. Η ΕτΠ συμφωνεί ότι πρέπει να αυξηθεί η χρηματοδότηση για τον τομέα «Εξωτερική δράση», στον οποίο η συμμετοχή της ΕΕ ως συνόλου αποφέρει σαφή προστιθέμενη αξία, εκφράζει δε τη λύπη της διότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ) δεν αποτελεί μέρος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ: περισσότερα από 34 δισεκατομμύρια ευρώ διοχετεύονται μέσω του ΕΤΑ, οι πόροι αυτοί, ωστόσο, δεν ενσωματώνονται στον προϋπολογισμό. Το ΕΤΑ θα πρέπει να υπόκειται στις ίδιες απαιτήσεις όσον αφορά τη διαφάνεια, την αποτελεσματικότητα και την υποχρέωση λογοδοσίας, με τους άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς της δέσμης προτάσεων «Παγκόσμια Ευρώπη»·

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Αύξηση του αντίκτυπου της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ: Ένα πρόγραμμα δράσης για αλλαγή, COM(2011) 637 final.

⁽²⁾ Η δέσμη προτάσεων «Παγκόσμια Ευρώπη» ή «Η Ευρώπη στον κόσμο» συνίσταται από τα έγγραφα COM(2011) 865, COM(2011) 842, COM(2011) 837, COM(2011) 838, COM(2011) 839, COM(2011) 840, COM(2011) 843 και COM(2011) 844.

3. σημειώνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές επικροτούν το επικαιροποιημένο πλαίσιο για την ενωσιακή στήριξη και την απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των μηχανισμών, ιδίως δε οι αρχές εκείνες που, παρά τους περιορισμένους διοικητικούς τους πόρους, επιθυμούν να συμβάλουν στη συνεργασία για την ανάπτυξη. Στην παρούσα περίοδο προγραμματισμού ζητήθηκε επιτακτικά η απλούστευση και η αποσαφήνιση των μηχανισμών, η δε ΕτΠ εκφράζει την ικανοποίησή της, διότι ελήφθησαν υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης της Επιτροπής·

4. επισημαίνει ότι η απλούστευση του ρυθμιστικού πλαισίου, η μείωση του κόστους συμμετοχής και η επιτάχυνση των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων και επιχορηγήσεων συνιστούν ιδιαίτερα επιδιωκόμενες βελτιώσεις. Η μεγαλύτερη ευελιξία και η ταχύτερη προσαρμογή και αναδιάρθρωση, όταν η επί τόπου κατάσταση το απαιτεί, μπορούν να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την παροχή αποτελεσματικότερων υπηρεσιών·

5. επιθυμεί να τονίσει τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών ως φορέων της ενωσιακής συνεργασίας για την ανάπτυξη· επίσης επιθυμεί να σημειώσει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι εν λόγω φορείς στο πλαίσιο των εθνικών πολιτικών για την προώθηση της αποκέντρωσης και του εκδημοκρατισμού, καθώς και τη σημασία τους στο πλαίσιο της άμεσης διεθνούς διασυννοριακής συνεργασίας μεταξύ φορέων του υποεθνικού επιπέδου. Έτσι, επισημαίνει ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η ειδική περίπτωση των εξόχως απόκεντρων περιοχών, η γεωστρατηγική θέση των οποίων τις καθιστά «ενεργά» σύνορα της ΕΕ και πλατφόρμες της στον κόσμο, οι οποίες μπορούν να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής αναπτυξιακής πολιτικής, όπως αναφέρεται στις γνωμοδοτήσεις CdR 408/2010 και CdR 364/2011·

6. επισημαίνει ότι, λόγω της αστικοποίησης, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές καλούνται να αντιμετωπίσουν μεγάλες προκλήσεις, ήτοι να βελτιώσουν τις δυνατότητες και την αποτελεσματικότητά τους και να δημιουργήσουν σταθερά και απλά διοικητικά συστήματα, τα οποία να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των πολιτών. Στο θέμα αυτό, πρέπει να κάνουν χρήση των γνώσεων και των εμπειριών άλλων δήμων. Στις διαφορετικές μορφές της δημοτικής ή της περιφερειακής εταιρικής σχέσης συμμετέχει συχνά ευρύ φάσμα φορέων. Έχει αποδειχθεί ότι η συνεργασία, ιδίως με την ενίσχυση της μορφής των συμπράξεων δημοσίου-δημοσίου τομέα αλλά και δημοσίου-ιδιωτικού τομέα, μπορεί να υλοποιηθεί με οικονομικό τρόπο και να προσφέρει, παρόλα αυτά, απτά και διαρκή αποτελέσματα. Αυτό οφείλεται εν μέρει στο γεγονός ότι η συνεργασία προσανατολίζεται στην ενίσχυση των υφιστάμενων διαρθρώσεων, οι οποίες διαθέτουν νομοθετικά καθήκοντα και αρμοδιότητες, καθώς και αποτελεσματικό επιτελείο, το οποίο δραστηριοποιείται ήδη στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Για τον λόγο αυτό, θα πρέπει η Επιτροπή στην πρότασή της για τη χρηματοδότηση της δέσμης προτάσεων «Παγκόσμια Ευρώπη» να μεριμνήσει για τη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων ώστε να ενισχυθεί η συμμετοχή και η συνεργασία τοπικών και περιφερειακών αρχών, π.χ. με τον περιορισμό ή ακόμη και με την κατάργηση της απαίτησης για συγχρηματοδότηση. Η αποκέντρωση αποτελεί επιθυμητή εξέλιξη και ενισχύει τον ρόλο των τοπικών και περιφερειακών αρχών – σε ολόκληρο τον κόσμο·

7. τονίζει ότι με την υποστήριξη της αναπτυξιακής συνεργασίας που χορηγείται στην «κοινωνία των πολιτών και στις τοπικές αρχές» αναγνωρίζονται εύλογα και ρητά αυτοί οι φορείς. Εντούτοις, η ΕτΠ ζητά οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, καθώς και οι δημόσιες υπηρεσίες τους, να έχουν επίσης πρόσβαση σε αυτή την υποστήριξη

στο πλαίσιο άλλων θεματικών και γεωγραφικών μέσων. Η υποστήριξη που χορηγείται στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές και η συμμετοχή τους στην ανάπτυξη της κοινωνίας αποτελούν ένα θέμα οριζόντιου χαρακτήρα και δεν θα πρέπει να περιορίζονται σε ένα μικρό τμήμα ενός και μόνου μέσου·

8. θεωρεί ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει επίσης να ενθαρρυνθούν περισσότερο να συμμετάσχουν στο θεματικό πρόγραμμα «Μετανάστευση και άσυλο», πράγμα που θα τους επιτρέψει να ωφεληθούν από τις χρηματοδοτήσεις. Η διασυνοριακή διεθνής συνεργασία μεταξύ των τοπικών αρχών των χωρών που υποδέχονται μετανάστες και αιτούντες άσυλο και των τοπικών αρχών των χωρών από τις οποίες προέρχονται τα άτομα αυτά θα μπορούσε να βελτιωθεί και να αναπτυχθεί σημαντικά. Η τοπική αυτοδιοίκηση διαδραματίζει αξιοσημείωτο ρόλο στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων ένταξης και επαναπατριsmού·

9. χαιρετίζει το γεγονός ότι η αποκεντρωμένη διεθνής συνεργασία για την ανάπτυξη αναγνωρίστηκε ρητώς και προβάλλεται ολόένα και περισσότερο – όχι μόνο στις ανακοινώσεις της Επιτροπής, αλλά και σε άλλα διεθνή πλαίσια κατά τα τελευταία χρόνια (?). Ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην προώθηση της υγιούς ανάπτυξης και στην καλλιέργεια δεσμών με τους πολίτες και με τα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης πρέπει να υπογραμμιστεί όσο το δυνατό περισσότερο·

10. εκτιμά ότι, στο πλαίσιο της δημοσιονομικής ή τομεακής στήριξης, θα πρέπει να καθοριστούν απαιτήσεις για τις χώρες-εταίρους προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η αναπτυξιακή βοήθεια, σε επαρκή επίπεδα, φθάνει πραγματικά στα διοικητικά επίπεδα που είναι αρμόδια για την παροχή απαραίτητων και περιζήτητων υπηρεσιών στον τοπικό πληθυσμό. Οι πόροι και το ειδικευμένο προσωπικό δεν θα πρέπει να συγκεντρώνονται στο κεντρικό επίπεδο, αλλά να κατανέμονται στις αρμόδιες υποεθνικές αρχές·

11. τονίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές εκφράζουν με ενιαία φωνή τους πολίτες τους και αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο στην εκπροσώπησή τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, εξασφαλίζουν την ισχυρή συμμετοχή των πολιτών που βασίζεται στην πραγματικότητα της καθημερινής ζωής. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές παρέχουν, επίσης, πολλές δημόσιες υπηρεσίες. Σε πολλές περιπτώσεις, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι αυτές που συντονίζουν και προωθούν τη συνεργασία μεταξύ κεντρικών κοινωνικών φορέων, όπως οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, οι θρησκευτικές κοινότητες και ο ακαδημαϊκός τομέας·

12. επισημαίνει ότι οι παγκόσμιοι αναπτυξιακοί στόχοι των Ηνωμένων Εθνών, οι αποκαλούμενοι Στόχοι της Χιλιετίας, είναι ιδιαίτερα σημαντικοί όχι μόνο για τα κράτη μέλη και τα Ηνωμένα Έθνη, αλλά προφανώς και για τους δήμους και τις περιφέρειες. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές επιδιώκουν ενεργά την αειφόρο ανάπτυξη της κοινωνίας και η υλοποίηση των μέτρων σε τοπικό και

(3) Πρόγραμμα Δράσης 21 (υιοθετήθηκε το 1992 στο Rio de Janeiro)- Σύνοδος Κορυφής της Χιλιετίας των Ηνωμένων Εθνών 2000· Δήλωση του Παρισιού 2005· Busan 2011· Ψήφισμα 251 (2008) του Συμβουλίου της Ευρώπης «Διπλωματία των πόλεων» και Φόρουμ Αναπτυξιακής Συνεργασίας των Η.Ε. (θα πραγματοποιηθεί στις 6 Ιουλίου 2012).

περιφερειακό επίπεδο αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των Στόχων της Χιλιετίας. Ο ρόλος των υποεθνικών φορέων για την τοπική – και διεθνή – ανάπτυξη πρέπει να προβληθεί περισσότερο. Για παράδειγμα, στις Κάτω Χώρες και στη Σουηδία υλοποιούνται επί του παρόντος προγράμματα, με τα οποία αναδεικνύεται αφενός η συμβολή των δήμων σε μία υγιή αειφόρο ανάπτυξη της κοινωνίας και στη σύνδεση με τους αναπτυξιακούς στόχους των Ηνωμένων Εθνών και, αφετέρου, η αρμοδιότητα που αναλαμβάνουν οι δήμοι στο θέμα αυτό.

13. τάσσεται υπέρ της έκκλησης, η οποία διατυπώνεται στην έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το μέλλον της αναπτυξιακής πολιτικής της ΕΕ, να ανακηρυχθεί το 2015 «Ευρωπαϊκό έτος για την ανάπτυξη» προκειμένου να προετοιμαστεί κατάλληλα η παρακολούθηση της πορείας των αναπτυξιακών στόχων για τη χιλιετία (ΑΣΧ).

14. χαιρετίζει την πρόταση της Επιτροπής για έναν κοινό σχεδιασμό διάρκειας επτά ετών και θεωρεί ότι με τον τρόπο αυτόν δημιουργούνται καλύτερες προϋποθέσεις για ευρείες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις. Η ΕτΠ τάσσεται υπέρ ενός σαφέστερου προσανατολισμού προς τα αποτελέσματα και προς τη θέση αυστηρότερων όρων, όπως προτείνεται για τα συγκεκριμένα μέσα. Η Επιτροπή και οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να συμβάλουν σε έναν προορατικό διάλογο, αποτελώντας πηγή έμπνευσης για τον προγραμματισμό των αντίστοιχων μηχανισμών.

15. υπογραμμίζει ότι οι μεταρρυθμίσεις αποκέντρωσης και ο εκδημοκρατισμός αποτελούν σύνθετες, ευρείες και διασπαστικές διαδικασίες, οι οποίες απαιτούν επιμονή, προβλεψιμότητα και μακροπρόθεσμη προοπτική από την πλευρά των χρηματοδοτών και των εταίρων της συνεργασίας.

16. τονίζει ότι η ανάληψη ευθύνης από τους τοπικούς φορείς και η προώθηση της τοπικής δημοκρατίας προϋποθέτει εμπιστοσύνη στο πολιτικό σύστημα και στους εκπροσώπους του. Με μια αποκεντρωμένη δομή προκύπτουν θεσμοί με μεγαλύτερη νομιμοποίηση και αυτό αποτελεί το σημαντικότερο μέσο για τη δημιουργία στενότερης διασύνδεσης μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης και των πολιτών. Οι ανοιχτές διαδικασίες λήψης αποφάσεων που τηρούν την αρχή της επικουρικότητας συμβάλλουν στην εδραίωση των δημοκρατικών αρχών στο επίπεδο των πολιτών, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση για μία πλουραλιστική και ανεκτική κοινωνία.

17. πιστεύει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και στις χώρες-εταίρους, μπορούν – και θα πρέπει – να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των πολιτικών και των στρατηγικών, στο αντίστοιχο επίπεδό τους, κρίνεται δε σκόπιμο να τους δοθεί η δυνατότητα να συμβάλουν στις δράσεις που αναπτύσσονται σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, ως φορείς παροχής υπηρεσιών, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές είναι υπεύθυνες για τη διαχείριση, τον συντονισμό και την υλοποίηση των προτεραιοτήτων που τίθενται, για παράδειγμα, στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και του πολιτισμού.

18. κρίνει ότι, χάρη στις ικανότητές τους, οι εθνικές ενώσεις που εκπροσωπούν δήμους και περιφέρειες μπορούν να διαδραματίσουν αποφασιστικό και υποστηρικτικό ρόλο σε περίπτωση ευρέων κοινωνικών μεταρρυθμίσεων, ιδίως σε ό,τι αφορά την αποκέντρωση και

τον εκδημοκρατισμό. Οι ενώσεις δήμων και περιφερειών ή οι αντίστοιχοι θεσμοί μπορούν να υποστηρίξουν τα μέλη τέτοιων οργανώσεων, αναπτύσσοντας μεθόδους και μηχανισμούς: επίσης, μπορούν να ομιλούν εκ μέρους των μελών τους, να εκπροσωπούν το κοινό συμφέρον και να συντονίζουν τις δραστηριότητες διαφόρων χρηματοδοτών στο πλαίσιο του πεδίου αρμοδιοτήτων τους. Θα πρέπει να επωφεληθούμε από την εμπειρογνομοσύνη αυτών των ενώσεων, για να ενισχύσουμε τη δημοκρατία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στο πλαίσιο της συνεργασίας για την ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, καλεί την ΕΕ, τα κράτη μέλη και τις υποεθνικές διοικητικές αρχές να στηρίζουν το έργο των εθνικών ενώσεων των τοπικών και περιφερειακών αρχών στις χώρες εταίρους.

19. επισημαίνει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν στους περισσότερους τομείς εμπειρογνομοσύνη, η οποία έχει καθοριστική σημασία για την οικονομική, κοινωνική και οικολογικά βιώσιμη ανάπτυξη. Σημειώτεον, ότι διαθέτουν εμπειρία τόσο στην πρακτική εφαρμογή όσο και στην πολιτική καθοδήγηση, π.χ. στους τομείς της δημόσιας υγείας, της εκπαίδευσης, της διαχείρισης των απορριμμάτων και του ύδατος, της τοπικής επιχειρηματικότητας και των προϋποθέσεων δημιουργίας μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, των μεταφορών και των υποδομών, των περιβαλλοντικών και φυσικών πόρων και της γεωργίας: επίσης σε τομείς που συνοδεύονται από ευρύτερες αρμοδιότητες, καθώς και στην εξασφάλιση της πραγματικής δημοκρατίας και την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτή η εμπειρογνομοσύνη μπορεί εύκολα να χρησιμοποιηθεί είτε άμεσα από τις τοπικές και περιφερειακές αρχές είτε μέσω των εθνικών, ευρωπαϊκών ή παγκόσμιων ενώσεων τους ή ακόμα και μέσω της ΕτΠ.

20. σημειώνει ότι το 2008 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε να ακολουθηθεί μια σφαιρική προσέγγιση των τοπικών αρχών ως παραγόντων ανάπτυξης σε παγκόσμια, ευρωπαϊκή και εθνική κλίμακα, προτείνοντας τρία μέσα υπό την αιγίδα της ΕτΠ (και δεδομένου του ρόλου αυτής να αποτελεί βήμα έκφρασης αυτών των αρχών σε επίπεδο ΕΕ). Υπενθυμίζει ότι τα εγχειρήματα του Άτλαντα αποκεντρωμένης συνεργασίας (για την χαρτογράφηση των δράσεων και των βέλτιστων πρακτικών), του διαδικτυακού διαύλου ανταλλαγής πληροφοριών (για την αντιστοίχιση δεξιοτήτων και προσόντων με τις ανάγκες σε εργατικό δυναμικό), καθώς και της Διάσκεψης για την αποκεντρωμένη συνεργασία (με σκοπό την καλλιέργεια του πολιτικού διαλόγου) αποτελούν ήδη πραγματικότητα με τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και βασικών δικτύων τοπικών και περιφερειακών αρχών από την ΕΕ και χώρες εταίρους όπως η ομάδα εργασίας Platforma, στο πλαίσιο του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Δήμων και Περιφερειών (ΣΕΔΠ). Καλεί τις τοπικές και περιφερειακές αρχές και τις ενώσεις που τις εκπροσωπούν από την ΕΕ και τις χώρες-εταίρους να χρησιμοποιούν περισσότερο αυτά τα τρία μέσα για λόγους μεγαλύτερης συνέφειας και αποτελεσματικότητας της υποστηρικτικής δράσης τους.

21. παρατηρεί ότι, ως αποτέλεσμα του διαρθρωμένου διαλόγου με θέμα τη συνεργασία για την ανάπτυξη, τον οποίο διεξήγαγαν από τον Μάρτιο του 2010 έως τον Μάιο του 2011 τα θεσμικά όργανα της ΕΕ με εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία μόνιμου φόρουμ υψηλού επιπέδου για ζητήματα ανάπτυξης. Την εν λόγω πρωτοβουλία χαιρετίζει θερμά η ΕτΠ και ευελπιστεί ότι θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει τον θεσμικό της ρόλο, διότι θεωρεί ότι ένα επίσημο φόρουμ θα συμβάλει στη θεσμοποίηση του διαλόγου και στη βελτίωση της ποιότητας του περιεχομένου, ενώ θα

καταστήσει δυνατό τον συστηματικό διάλογο για θέματα ανάπτυξης με τακτικές επικαιροποιήσεις, γνωμοδοτήσεις ειδικών και ανταλλαγή εμπειρίας. Η ΕτΠ χαιρετίζει επίσης τις προβλεπόμενες ανακοινώσεις με θέμα τον ρόλο των ΜΚΟ και των τοπικών αρχών στην αναπτυξιακή συνεργασία, οι οποίες θα αποτελέσουν την επίσημη βάση της συνέχισης και της διεύρυνσης της συνεργασίας τους με την Επιτροπή. Η σημασία αυτής της συνεργασίας υπογραμμίστηκε κατά την εξαμηνιαία Διάσκεψη για την αποκεντρωμένη συνεργασία, καθώς και κατά τον διαρθρωμένο διάλογο.

Παρατηρήσεις σχετικά με το Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΕΜΔΑΑ)

22. επισημαίνει ότι ο προϋπολογισμός του θεματικού μέσου για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα θα αυξηθεί κατά 35 % συγκριτικά με την παρούσα περίοδο προγραμματισμού, ωστόσο θα εξακολουθήσει να αποτελεί μικρό μέρος της ενωσιακής αναπτυξιακής βοήθειας (περίπου 2 %). Η ΕτΠ εκφράζει τη λύπη της, διότι το εν λόγω οριζόντιο μέσο δεν διαθέτει περισσότερους πόρους, καθώς μπορεί να εφαρμοστεί σε όλες τις γεωγραφικές περιοχές και σε διαφορετικές φάσεις ανάπτυξης, εστιάζοντας σε θεμελιώδη ζητήματα, όπως η τήρηση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή η υποστήριξη και η ενίσχυση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων.

23. υπογραμμίζει ότι η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν οικουμενικές αξίες της ΕΕ και της διεθνούς κοινότητας. Οι εν λόγω αξίες αποτελούν όφελος και δύναμη και, σε πολλές κοινωνίες, για την προστασία τους μεριμνούν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, ένα λειτουργικό δικαστικό σύστημα, η κοινωνία των πολιτών, τα μέσα ενημέρωσης και άλλοι φορείς.

24. πιστεύει ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να προωθούνται και η εφαρμογή τους να προωθηθεί σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας. Η ΕτΠ θεωρεί συνεπώς εύλογο να λάβουν περισσότερη ενίσχυση από το εν λόγω μέσο οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, στο πλαίσιο της δημιουργίας δεσμών.

25. θεωρεί ότι το επίπεδο διακυβέρνησης που βρίσκεται πιο κοντά στους πολίτες μπορεί επίσης να εφαρμόσει εθνικές αποφάσεις στο τοπικό επίπεδο, κατά τρόπο που να λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές περιστάσεις και οι αποφάσεις να προσαρμόζονται σε αυτές, προκειμένου να αποφεύγονται πιθανές αρνητικές επιδράσεις στα δικαιώματα του τοπικού πληθυσμού, σε ό,τι αφορά, λόγου χάρη, τις γλωσσικές απαιτήσεις ή την εθνική ταυτότητα. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές βρίσκονται στην καλύτερη θέση για να οργανώσουν και να συντονίσουν δράσεις ευαισθητοποίησης τοπικών ομάδων, όπως οι νέοι και οι γυναίκες, σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματά τους και τον τρόπο άσκησής τους.

Παρατηρήσεις σχετικά με τον χρηματοδοτικό μηχανισμό αναπτυξιακής συνεργασίας, με υποστήριξη των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών (στο πλαίσιο του μηχανισμού αναπτυξιακής συνεργασίας (ΜΑΣ))

26. προτιμάται, φυσικά, όπως επίσης και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές τις οποίες εκπροσωπεί, να συμβάλει ενεργά στην

υλοποίηση της πρότασης της Επιτροπής περί επέκτασης του διαλόγου και της συνεργασίας της με την κοινωνία των πολιτών και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, με τα μέσα που έχει δημιουργήσει μαζί με την Επιτροπή και τα βασικά δίκτυα τοπικών και περιφερειακών αρχών από την ΕΕ και χώρες εταίρους, καθώς και με τη βοήθεια του νέου μόνιμου φόρουμ υψηλού επιπέδου για την ανάπτυξη.

27. εκφράζει την ικανοποίησή της, διότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να εξακολουθήσουν να λαμβάνουν χρηματοδότηση για την αναπτυξιακή συνεργασία. Ωστόσο τονίζει ότι θα ήταν σκόπιμο να υπάρχει σαφής διάκριση μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, όσον αφορά τόσο τα πολιτικά μέτρα, όσο και τους μηχανισμούς και αυτή καθεαυτή τη χρηματοδότηση.

28. υποστηρίζει με έμφαση ότι στο πλαίσιο του μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την κοινωνία των πολιτών (δηλ. τους μη κρατικούς φορείς) και τις τοπικές αρχές (βλ. το πρόγραμμα NSA-LA) πρέπει να διατεθούν περισσότεροι πόροι για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Στην παρούσα περίοδο προγραμματισμού, οι πόροι δεν καταμερίστηκαν με ισοτιμο τρόπο μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Εάν διατεθεί για τις τοπικές και περιφερειακές αρχές το 25 % των πόρων (αντί για το ισχύον ποσοστό 15 %), τότε θα καταστεί δυνατόν να αξιοποιηθεί καλύτερα ο συμβουλευτικός τους ρόλος και η εμπειρογνομosύνη τους.

29. πιστεύει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές μπορούν να εξασφαλίσουν μία δημοκρατική ανάπτυξη με διάρκεια και, συνεπώς, θα πρέπει να τους χορηγηθούν επαρκείς πόροι, ώστε να βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο με οικονομικά ισχυρές εθνικές ή διεθνείς μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές των χωρών-εταίρων είναι απαραίτητες για τον συντονισμό πρωτοβουλιών και μέτρων διαφορετικών φορέων και την εξασφάλιση ότι αυτά ανταποκρίνονται στην αναπτυξιακή πολιτική που σχεδιάζεται στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και διαθέτει ισχυρές πολιτικές βάσεις, τουλάχιστον στον βαθμό που οι πρωτοβουλίες και τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην προσφορά δημόσιων υπηρεσιών.

30. επισημαίνει ότι, στον τομέα του αναπτυξιακού έργου, οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν ανεκτίμητες ειδικές γνώσεις και εμπειρία, ιδιαίτερα όσον αφορά την τοπική και περιφερειακή διακυβέρνηση και διοίκηση, τη δημιουργία συστημάτων και βημάτων για την ανάπτυξη πολιτικού διαλόγου, τη διεύρυνση και εμβάθυνση του πολιτικού έργου των κομμάτων, καθώς και την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την ενίσχυση της συμμετοχής και του διαλόγου των πολιτών. Με άλλα λόγια, διαθέτουν τις γνώσεις και την εμπειρία για τη δημιουργία μιας σταθερής και βιώσιμης δημοκρατίας.

31. παρατηρεί ότι πολλές τοπικές και περιφερειακές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαθέτουν μακρά δημοκρατική παράδοση, ωστόσο σε πολλά κράτη μέλη η δημοκρατία είναι ακόμη νέα και εύθραυστη. Οι διαφορετικές εμπειρίες και προοπτικές των τοπικών και περιφερειακών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει συνεπώς να ενσωματωθούν στην κοινή αναπτυξιακή συνεργασία της ΕΕ με τις χώρες-εταίρους και να αξιοποιηθούν για τη μεταρρύθμιση

ή/και τη δημιουργία δημοσίων θεσμών στις χώρες-εταίρους. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην τοπική αυτοδιοίκηση διότι αποτελεί το πλησιέστερο σε όλους τους πολίτες επίπεδο διακυβέρνησης, καθώς και να στηριχθεί και να ενισχυθεί η κοινωνία των πολιτών, η οποία αποτελεί το θεμέλιο κάθε δημοκρατίας·

32. υπογραμμίζει ότι η ενίσχυση του ρόλου των άμεσα εκλεγμένων τοπικών και περιφερειακών πολιτικών προσώπων, καθώς και των δημοσίων υπαλλήλων στις χώρες-εταίρους έχει κεντρική σημασία για την επιτυχή υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στην προώθηση της αποκέντρωσης και στη διασφάλιση μιας υπεύθυνης διακυβέρνησης – η αποτελεσματική διακυβέρνηση θα πρέπει να αποτελεί τόσο μέσο όσο και στόχο της δράσης της ΕΕ στον τομέα της ανάπτυξης·

33. κρίνει ότι για να υπάρξει ουσιαστική δημοκρατία και να διασφαλιστεί η παροχή καλύτερων τοπικών υπηρεσιών πρέπει να υπάρχει η πρόθεση και η ικανότητα για συστημικές αλλαγές σε όλα τα επίπεδα ταυτοχρόνως. Η πολιτική δέσμευση, η αποδέσμευση πόρων, η κατανομή των αρμοδιοτήτων και η αποκέντρωση απαιτούν την επίτευξη συναίνεσης σε εθνικό, σε περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο. Ένα εθνικό νομικό και δημοσιονομικό σύστημα που προβλέπει την υποχρέωση λογοδοσίας στο τοπικό και στο περιφερειακό επίπεδο δημιουργεί τις προϋποθέσεις για βελτιώσεις και για την αναγκαία ανάλυση ευθύνης εκ μέρους των τοπικών φορέων με στόχο τη βελτίωση του τοπικού περιβάλλοντος·

Παρατηρήσεις σχετικά με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας (ΕΜΓ)

34. χαιρετίζει τον προτεινόμενο Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και θεωρεί ότι στην πρόταση αυτή λαμβάνονται ευρέως υπόψη οι μεταρρυθμίσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν στον υφιστάμενο μηχανισμό. Ωστόσο, η ΕτΠ επιθυμεί να προτείνει ορισμένες τροποποιήσεις για την περαιτέρω ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του αντικτύπου της βοήθειας που χορηγείται σε γείτονες χώρες·

35. για να επιτευχθεί ο στόχος της ΕΕ σχετικά με την ουσιαστική και βιώσιμη δημοκρατία, συνιστά να προστεθούν ειδικές διατυπώσεις προκειμένου να προβληθούν η αποκέντρωση και η τοπική δημοκρατία, καθώς και η ανάπτυξη ικανοτήτων για την παροχή δημόσιων τοπικών και περιφερειακών υπηρεσιών·

36. καλεί την Επιτροπή να διαθέσει κονδύλια, στο πλαίσιο αυτού του μηχανισμού, για προγράμματα που αποσκοπούν στην προάσπιση της δημοκρατίας στο τοπικό και στο περιφερειακό επίπεδο, καθώς και στην αποκέντρωση. Πρέπει να διευκρινιστεί ότι δυνητικοί δικαιούχοι και εταίροι της συνεργασίας θα είναι τοπικές και περιφερειακές αρχές·

37. προτρέπει την Επιτροπή να καταστήσει σαφές ότι η διασυννοριακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας μεταξύ περισσότερων χωρών, δεν περιορίζεται στις χώρες που συνορεύουν γεωγραφικά, αλλά περιλαμβάνει όλα τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τις κοινότητες της ΕΕ, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους εγγύτητα. Είναι σημαντικό η εμπειρία, η γνώση και τα παραδείγματα ορθών πρακτικών να μεταφέρονται διασυννοριακά, ανεξάρτητα από

τη γεωγραφική απόσταση, ενώ, όσον αφορά τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, απαιτείται να καταργηθεί το κριτήριο της μέγιστης απόστασης 150 χλμ. για την επιλεξιμότητα στον ευρωπαϊκό μηχανισμό γειτονίας και εταιρικής σχέσης (ENPI)·

38. σημειώνει ότι η απαίτηση συγχρηματοδότησης για την υλοποίηση σχεδίων της πολιτικής γειτονίας ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να αποτελέσει εμπόδιο για τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Το επίπεδο συγχρηματοδότησης σε ορισμένα κράτη έρχεται σε σύγκρουση με την εθνική νομοθεσία, όταν αυτή δεν προβλέπει τη συμμετοχή των υποεθνικών αρχών στην αναπτυξιακή συνεργασία·

39. καλεί την Επιτροπή να εστιάσει, στον Κανονισμό, ακόμη περισσότερο την προσοχή της στην θεσμική εταιρική σχέση και στο μέσο παροχής τεχνικής βοήθειας και ανταλλαγής πληροφοριών (TAIEX) ⁽⁴⁾ και να εξετάσει λεπτομερώς πώς μπορεί να συνεχιστεί η προώθησή τους. Είναι γεγονός ότι λίγα μόνον υπουργεία αρμόδια για την τοπική και την περιφερειακή διοίκηση ενδιαφέρονται ή διαθέτουν την ικανότητα να προτείνουν αυτού του είδους την εταιρική σχέση ή την τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών·

40. θεωρεί ότι ο αναγνωρισμένος και όλο και πιο καταξιωμένος ρόλος που διαδραματίζουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, η κοινωνία των πολιτών και η συνεργασία τους στη διαδικασία μετασχηματισμού από τον μονοκομματισμό και τη δικτατορία προς τη δημοκρατία είναι σημαντικός και προσφέρει προστιθέμενη αξία, η οποία θα πρέπει να προβληθεί πολύ περισσότερο στην πολιτική γειτονίας της ΕΕ και τη διαχείριση των δημοσιονομικών πόρων·

41. έχει συμμετάσχει σε εντατικές και συγκεκριμένες ανταλλαγές και έχει συνεργαστεί π.χ. με τη Διάσκεψη των Τοπικών και των Περιφερειακών Αρχών για την Ανατολική Εταιρική Σχέση (CORLEAP) και με την Ευρωμεσογειακή Περιφερειακή και Τοπική Συνέλευση (ARLEM), ως μέρος των εργασιών της. Οι ανταλλαγές αυτές οδήγησαν, μεταξύ άλλων, στην προβολή του σκοπού και του στόχου των στρατηγικών της ΕΕ «Ευρώπη στον κόσμο» και «Πρόγραμμα δράσης για αλλαγή» τόσο εντός όσο και εκτός των συνόρων της Ένωσης·

Παρατηρήσεις σχετικά με τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)

42. κατέβαλε προσπάθειες – στο πλαίσιο γνωμοδοτήσεων, εργασιών, ομάδων εργασίας και της Τοπικής Διοικητικής Διευκόλυνσης (LAF) – για να επεκταθεί η εφαρμογή της προενταξιακής χρηματοδότησης και επικροτεί πλήρως την προσέγγιση σύμφωνα με την οποία η υποστήριξη που παρέχεται από τον ΜΠΒ θα πρέπει να είναι περισσότερο προσανατολισμένη προς τα αποτελέσματα, πιο ευέλικτη και περισσότερο προσαρμοσμένη στην κάθε περίπτωση·

43. σημειώνει ότι, με μια πολυεπίπεδη και εταιρική προσέγγιση, η ΕΕ στοχεύει να εξασφαλίσει την παροχή μιας αποδοτικής και αποτελεσματικότερης προενταξιακής βοήθειας. Η ΕτΠ έχει προωθήσει πρακτικά αυτόν τον στόχο, για παράδειγμα, με τη διοργάνωση της Διάσκεψης των Κοινοβουλίων («Assises») και με την εκπόνηση

⁽⁴⁾ TAIEX: «Τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών», ένα μέσο για την υποστήριξη των χωρών-εταίρων στην προσαρμογή τους στη νομοθεσία της ΕΕ.

του Άτλαντα για την αποκεντρωμένη συνεργασία. Η ΕτΠ και η Επιτροπή έχουν κοινή αρμοδιότητα για την Τοπική Διοικητική Διευκόλυνση, στο πλαίσιο της οποίας οργανώνονται επισκέψεις μελέτης για πολιτικούς και δημόσιους υπαλλήλους των υποψηφίων χωρών και των δυνάμει υποψηφίων χωρών·

44. προτρέπει την Επιτροπή να διευκολύνει και να προωθήσει περισσότερο τις ανταλλαγές εμπειριών μεταξύ των τοπικών και των περιφερειακών αρχών και να διασφαλίσει ότι, στις ανταλλαγές αυτές, δεν θα κυριαρχεί το επίπεδο της κεντρικής κυβέρνησης στα κράτη μέλη και στις χώρες της διέυρυνσης·

45. παρατηρεί ότι η συνεργασία με τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές στις χώρες της διέυρυνσης και τις γείτονες χώρες απέκτησε, συν τω χρόνω, πιο επαγγελματικό χαρακτήρα και η ΕτΠ υπογραμμίζει πόσο σημαντικό είναι τα μέσα χρηματοδότησης να συνεχίσουν την προώθηση αυτής της εξέλιξης και να την εντατικοποιήσουν·

46. ζητά, κυρίως στις χώρες της διέυρυνσης και στις γείτονες χώρες, να καταστεί πιο εμφανής ο συσχετισμός μεταξύ της κατανόησης της οικονομικής βοήθειας και των πραγματικών αποτελεσμάτων της διαδικασίας εφαρμογής με τη χρήση κατάλληλων μέσων και δεικτών, να δοθεί δε ιδιαίτερη προσοχή στην αποκέντρωση, στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και, κατ' επέκταση, στη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στα αντίστοιχα επίπεδα λήψης αποφάσεων·

47. καλεί την Επιτροπή να εξασφαλίσει τη διάθεση ειδικών πόρων για την ενίσχυση των ικανοτήτων και την ανάπτυξη των τοπικών και περιφερειακών αρχών στις χώρες της διέυρυνσης και την βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως παθητικοί αποδέκτες, αλλά θα πρέπει να τους δοθεί ο ρόλος ενεργών φορέων που διαθέτουν εξαιρετική γνώση των αναγκών, των προϋποθέσεων και των ρεαλιστικών στόχων·

48. πιστεύει ότι, αν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές καταβάλουν πιο δραστήριες προσπάθειες να επιτύχουν την ανάπτυξη ικανοτήτων που είναι απαραίτητη για την διέυρυνση της συνεργασίας που προϋποθέτει η λειτουργία του ΜΠΒ, θα αποκτήσουν την ευκαιρία να εξασκηθούν στην πράξη πριν από την ένταξή τους στην ΕΕ. Λόγου χάρι, μπορούν να χρησιμοποιηθούν πόροι για την ενθάρρυνση αυτών των φορέων να αναπτύξουν ιδέες για σχέδια και για την υποστήριξή τους στη διαδικασία αυτή. Πολλές χώρες αποκόμισαν θετικές εμπειρίες με την αποκεντρωμένη διαχείριση των πόρων του ΜΠΒ·

49. τονίζει ότι ένα πρόβλημα στην εκτέλεση των χρηματοδοτήσεων του ΜΠΒ είναι, μεταξύ άλλων, η διαφθορά, για την καταπολέμηση της οποίας θα πρέπει να υποστηριχθούν όλα τα επίπεδα τοπικό, περιφερειακό, εθνικό. Ένα σύστημα συνεχούς και αυστηρού ελέγχου και η υποστήριξη των «μηχανισμών ελέγχου», όπως είναι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τα μέσα ενημέρωσης, αλλά και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της αναγκαίας διαφάνειας και της υποχρέωσης λογοδοσίας·

50. κρίνει ότι, με την καλύτερη ενσωμάτωση των χρηματοδοτήσεων του ΜΠΒ στις τρέχουσες αναπτυξιακές δράσεις του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου, θα ενισχυθούν οι βάσεις για μια ισχυρή πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και μια βιώσιμη αποκέντρωση. Με τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην ανάπτυξη προγραμμάτων και σχεδίων, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στον έλεγχο και τη διαχείριση τίθενται τα θεμέλια για τη συνέχιση των αναπτυξιακών δράσεων, ακόμη και όταν δεν υπάρχει εξωτερική υποστήριξη·

51. επισημαίνει ότι σε πολλές χώρες των Δυτικών Βαλκανίων πραγματοποιούνται ριζικές κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να εδραιωθούν και να επιταχυνθούν περαιτέρω με την ευρύτερη συμμετοχή εκπροσώπων του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου. Σε πολλές περιπτώσεις, το τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο δεν διαθέτουν τους αναγκαίους διοικητικούς, δημοσιονομικούς και ανθρώπινους πόρους για τη διαχείριση του ΜΠΒ. Οι πόροι και οι ικανότητες είναι συγκεντρωμένα στο κεντρικό επίπεδο, γεγονός που ενισχύει ακόμη περισσότερο ένα ήδη συγκεντρωτικό σύστημα και επιβραδύνει την ενεργότερη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών πολιτικών φορέων·

52. παρατηρεί ότι, πολύ συχνά, οι μεταρρυθμίσεις προσκόπτουν στην έλλειψη ικανοτήτων στο τοπικό και στο περιφερειακό επίπεδο, όταν η αποκέντρωση των εξουσιών επιβάλλεται μεν, δεν συνοδεύεται όμως από αποκέντρωση των δημοσιονομικών πόρων. Η διαχείριση του ΜΠΒ από την ΕΕ μπορεί να επιταχύνει τις αναγκαίες παράλληλες διαδικασίες, προκειμένου να εναρμονιστούν οι αρμοδιότητες με τους πόρους·

Παρατηρήσεις σχετικά με το Μέσο Εταιρικής Σχέσης

53. σημειώνει ότι το Μέσο Εταιρικής Σχέσης καλύπτει χώρες όπως π.χ. η Κίνα, η Βραζιλία, η Νότια Αφρική και η Ρωσία. Πρωταρχικός του στόχος είναι η ανάπτυξη και προώθηση του εμπορίου και των επαφών μεταξύ αυτών των χωρών και της ΕΕ. Τα κύρια θέματα στα οποία εστιάζεται είναι το κλίμα, το περιβάλλον και οι εμπορικές συναλλαγές·

54. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι θύλακες υπανάπτυξης αποτελούν ένα κρυφό κεφάλαιο στις εθνικές στατιστικές, οι οποίες εστιάζονται στο μέσο κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ σε εθνικό επίπεδο. Οι μειονεκτούσες περιφέρειες χωρών με καλή οικονομική ανάπτυξη δεν μπορούν να ζητήσουν τη χορήγηση στήριξης, παρά μόνο στο πλαίσιο του Μέσου Εταιρικής Σχέσης. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ συνιστά να δοθεί προσοχή στις περιφερειακές ανισότητες, όπως τα επίπεδα κατανομής του εισοδήματος και φτώχειας από γεωγραφική άποψη. Η Επιτροπή θα πρέπει να διεξαγάγει συζητήσεις με τις ενδιαφερόμενες χώρες σχετικά με τη σημασία της συνολικής και γενικής ανάπτυξης και να ζητήσει να καταβληθούν προσπάθειες για τη βελτίωση της περιφερειακής συνοχής, ούτως ώστε οι ενδιαφερόμενες χώρες να μπορούν να αξιώσουν χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ·

55. υπενθυμίζει ότι αυτό το μέσο θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί και για την ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής ασφάλειας και τη συνολική μεταρρύθμιση του τομέα της πρόνοιας, για τη διάθεση πόρων με στόχο την ενίσχυση των αρχών του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου, καθώς και για να εξασφαλιστεί ότι το μέσο αυτό θα προάγει την επέκταση της συνεργασίας και τη δημοκρατική ανάπτυξη σε αυτές τις χώρες.

II. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

COM(2011) 838 final

Άρθρο 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία
Άρθρο 2	Άρθρο 2
1. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού επιδιώκει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους, σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε δικαιούχου χώρας και του θεματολογίου διεύρυνσης για την κάθε χώρα:	1. Η βοήθεια βάσει του παρόντος κανονισμού επιδιώκει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους, σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε δικαιούχου χώρας <u>σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο</u> και του θεματολογίου διεύρυνσης για την κάθε χώρα:
α) Στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων:	α) Στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων:
i) ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του·	i) ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του·
ii) προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, μεγαλύτερος σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, προάσπιση της ισότητας των φύλων, εξάλειψη των διακρίσεων, ελευθερία του τύπου καθώς και σχέσεις καλής γειτονίας·	ii) προώθηση και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, μεγαλύτερος σεβασμός των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, προάσπιση της ισότητας των φύλων, εξάλειψη των διακρίσεων, ελευθερία του τύπου καθώς και σχέσεις καλής γειτονίας·
iii) καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος·	iii) καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος·
iv) μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και χρηστή διακυβέρνηση·	iv) μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και χρηστή διακυβέρνηση, <u>συμπεριλαμβανομένης της δεσμικής ενίσχυσης σε όλα τα επίπεδα</u> ·
v) ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και του κοινωνικού διαλόγου·	v) ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και του κοινωνικού διαλόγου·
vi) συμφιλίωση, οικοδόμηση της ειρήνης και μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.	vi) συμφιλίωση, οικοδόμηση της ειρήνης και μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης.
...	...

Αιτιολογία

Το θέμα της δημοκρατικής ενίσχυσης των θεσμικών φορέων είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα και άρα πρέπει να δοθεί έμφαση σε αυτό. Η τροπολογία αναφέρεται στο σημείο 45 του σχεδίου γνωμοδότησης.

Τροπολογία 2

COM(2011) 839 final

Άρθρο 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία
Άρθρο 4	Άρθρο 4
3. Η στήριξη της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συγχρηματοδοτείται καταρχήν από τις χώρες εταίρους από δημόσια κεφάλαια, συνεισφορές των δικαιούχων ή άλλες πηγές. Η ίδια αρχή εφαρμόζεται στη συνεργασία με τη Ρωσική Ομοσπονδία, ιδίως σε σχέση με τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Οι απαιτήσεις για συγχρηματοδότηση μπορεί να αίρονται σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και όταν τούτο είναι απαραίτητο για να στηριχθεί η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και των μη κρατικών φορέων, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τους υπόλοιπους όρους που καθορίζονται στο δημοσιονομικό κανονισμό.	3. Η στήριξη της Ένωσης που παρέχεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συγχρηματοδοτείται καταρχήν από τις χώρες εταίρους από δημόσια κεφάλαια, συνεισφορές των δικαιούχων ή άλλες πηγές. Η ίδια αρχή εφαρμόζεται στη συνεργασία με τη Ρωσική Ομοσπονδία, ιδίως σε σχέση με τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Οι απαιτήσεις για συγχρηματοδότηση μπορεί να αίρονται σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και όταν τούτο είναι απαραίτητο για να στηριχθεί η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και των μη κρατικών φορέων <u>ή προκειμένου να διευκολύνεται η συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών των χωρών εταίρων σε έργα με σκοπό την ενδυνάμωση της δημοκρατίας σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα</u> , με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τους υπόλοιπους όρους που καθορίζονται στο δημοσιονομικό κανονισμό.

Αιτιολογία

Σε ορισμένες περιπτώσεις οι απαιτήσεις για συγχρηματοδότηση ενδέχεται να εμποδίζουν τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στις χώρες-εταίρους (οι οποίες, άλλωστε, πρέπει να είναι οι κύριες δικαιούχοι αυτών των προγραμμάτων) να υλοποιούν χρήσιμα και βιώσιμα προγράμματα. Δεδομένου ότι η εδραίωση της δημοκρατίας σε τοπικό επίπεδο αποτελεί μία από τις προτεραιότητες του εν λόγω προγράμματος, θα πρέπει να είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους θα μπορούν –υπό συγκεκριμένους όρους– να αίρονται οι απαιτήσεις για συγχρηματοδότηση.

Τροπολογία 3

COM(2011) 840 final

Άρθρο 8

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία
Άρθρο 8	Άρθρο 8
1. Στόχος του προγράμματος για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές στην αναπτυξιακή διαδικασία είναι να χρηματοδοτεί πρωτοβουλίες στον τομέα της ανάπτυξης από ή για λογαριασμό οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών που προέρχονται από χώρες εταίρους, από την Ένωση και από υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες.	1. Στόχος του προγράμματος για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές ή περιφερειακές αρχές στην αναπτυξιακή διαδικασία είναι να χρηματοδοτεί πρωτοβουλίες στον τομέα της ανάπτυξης από ή για λογαριασμό οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών ή περιφερειακών αρχών που προέρχονται από χώρες εταίρους, από την Ένωση και από υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες. <u>Σε αυτές τις δράσεις θα ληφθούν υπόψη οι διαφορετικές δομές και ο ειδικός ρόλος, αφενός μεν των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, αφετέρου δε των τοπικών και περιφερειακών αρχών.</u>
2. Λεπτομερείς τομείς δραστηριότητας που επιδιώκει η βοήθεια της Ένωσης βάσει του παρόντος άρθρου καθώς και ενδεικτικός κατάλογος κατηγοριών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών περιλαμβάνεται στο παράρτημα V.	2. Λεπτομερείς τομείς δραστηριότητας που επιδιώκει η βοήθεια της Ένωσης βάσει του παρόντος άρθρου καθώς και ενδεικτικός κατάλογος κατηγοριών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών ή περιφερειακών αρχών περιλαμβάνεται στο παράρτημα V.

Αιτιολογία

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι το πρόγραμμα αυτό θα επιτρέπει τη συνεργασία και των περιφερειακών αρχών που προέρχονται από χώρες-εταίρους, από υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες. Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι ενδέχεται οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να διαδραματίζουν διαφορετικό ρόλο στην κάθε χώρα ή έργο. Η τροπολογία αναφέρεται στο σημείο 25 των γενικών παρατηρήσεων του σχεδίου γνωμοδότησης.

Τροπολογία 4

COM(2011) 838 final

Άρθρο 14

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία
Άρθρο 14	Άρθρο 14
1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού την περίοδο από το 2014 έως το 2020 είναι 14 110 100 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές). Ποσοστό μέχρι 3 % του δημοσιονομικού ποσού αναφοράς διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ δικαιούχων χωρών και κρατών μελών της ΕΕ.	1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού την περίοδο από το 2014 έως το 2020 είναι 14 110 100 000 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές). Ποσοστό μέχρι 3 % του δημοσιονομικού ποσού αναφοράς διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ δικαιούχων χωρών και κρατών μελών της ΕΕ διακυβέρνηση, <u>συμπεριλαμβανομένης της υποβοήθησης της ανάπτυξης ικανοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.</u>
2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης.	2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της Ένωσης.
3. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού «Erasmus για όλους», για την προώθηση της διεθνούς διάστασης της ανώτατης εκπαίδευσης, ένα ενδεικτικό	3. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 του κανονισμού «Erasmus για όλους», για την προώθηση της διεθνούς διάστασης της ανώτατης εκπαίδευσης, ένα ενδεικτικό

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία
ποσό 1 812 100 000 ευρώ από διάφορους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης (Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας, Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας, Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας, Μηχανισμός Εταιρικής Σχέσης και Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης) θα χορηγηθεί σε δράσεις κινητικότητας της μάθησης προς και από χώρες μη μέλη της ΕΕ, και δράσεις συνεργασίας και πολιτικού διαλόγου με αρχές/οργανισμούς/οργανώσεις από αυτές τις χώρες. Οι διατάξεις του κανονισμού «Erasmus για όλους» εφαρμόζονται στη χρήση αυτών των κεφαλαίων. Η χρηματοδότηση θα καταστεί διαθέσιμη μέσω 2 πολυετών χορηγήσεων που θα καλύπτουν μόνο τα πρώτα 4 χρόνια και τα υπόλοιπα 3 χρόνια αντίστοιχα. Η χρηματοδότηση αυτή θα καταγραφεί στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό αυτών των μηχανισμών, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που θα επισημαίνονται στις ενδιαφερόμενες χώρες. Οι χορηγήσεις μπορούν να επανεξετάζονται στην περίπτωση σοβαρών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις εξωτερικές προτεραιότητες της ΕΕ.	ποσό 1 812 100 000 ευρώ από διάφορους μηχανισμούς εξωτερικής δράσης (Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας, Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας, Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας, Μηχανισμός Εταιρικής Σχέσης και Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης) θα χορηγηθεί σε δράσεις κινητικότητας της μάθησης προς και από χώρες μη μέλη της ΕΕ, και δράσεις συνεργασίας και πολιτικού διαλόγου με αρχές/οργανισμούς/οργανώσεις από αυτές τις χώρες. Οι διατάξεις του κανονισμού «Erasmus για όλους» εφαρμόζονται στη χρήση αυτών των κεφαλαίων. Η χρηματοδότηση θα καταστεί διαθέσιμη μέσω 2 πολυετών χορηγήσεων που θα καλύπτουν μόνο τα πρώτα 4 χρόνια και τα υπόλοιπα 3 χρόνια αντίστοιχα. Η χρηματοδότηση αυτή θα καταγραφεί στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό αυτών των μηχανισμών, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες που θα επισημαίνονται στις ενδιαφερόμενες χώρες. Οι χορηγήσεις μπορούν να επανεξετάζονται στην περίπτωση σοβαρών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις εξωτερικές προτεραιότητες της ΕΕ.

Αιτιολογία

Η τροπολογία είναι συνέχεια της προηγούμενης (που βασίζεται στο σημείο 45 των γενικών παρατηρήσεων). Η ανάπτυξη ικανοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο πρέπει να είναι μια από τις προτεραιότητες της οικονομικής βοήθειας.

Τροπολογία 5

COM(2011) 839 final

Άρθρο 18

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία
Άρθρο 18	Άρθρο 18
1. Το διαθέσιμο χρηματοδοτικό κονδύλιο για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 18 182 300 000 ευρώ (τρέχουσες τιμές). Ποσοστό έως 5 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 σημείο γ).	1. Το διαθέσιμο χρηματοδοτικό κονδύλιο για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 18 182 300 000 ευρώ (τρέχουσες τιμές). Ποσοστό έως 5 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου διατίθεται σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 σημείο γ) <u>συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων ενίσχυσης των δημοκρατικών θεσμών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.</u>

Αιτιολογία

Η εδραίωση της δημοκρατίας σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα συνιστά ουσιώδη προϋπόθεση για την εκπλήρωση άλλων εθνικών στόχων αυτού του μέσου. Επομένως θα πρέπει συγκεκριμένο μέρος αυτής της οικονομικής βοήθειας να δεσμευτεί για έργα αυτού του τύπου. Η τροπολογία αναφέρεται στο σημείο 34 του σχεδίου γνωμοδότησης.

Βρυξέλλες, 9 Οκτωβρίου 2012

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO